

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Γεννήθηκα την 1η Σεπτεμβρίου 1948, στο χωριό Άγιος Επίκτητος, της τουρκοκρατούμενης Κυρηνείας, Κύπρου. Μετά τη στοιχειώδη και μέση εκπαίδευση στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, υπηρέτησα τη στρατιωτική μου θητεία.

Το 1967-68 γράφτηκα στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και τελείωσα τις σπουδές μου το 1972, οπότε πήρα το πτυχίο μου με βαθμό «*Λίαν καλώς*».

Στη συνέχεια, το 1972 και 1973 παρακολούθησα μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (University of London, King's College) στον Τομέα της Καινής Διαθήκης (New Testament Theology and Ethics), ενώ παράλληλα παρακολούθησα και εντατικά μαθήματα Αγγλικής Γλώσσας στο St. Patrick's College, του Λονδίνου, απ' όπου πήρα και σχετικό δίπλωμα. Την ίδια εποχή εργάστηκα και στα ελληνικά σχολεία του Λονδίνου (Wood Green).

Το Σεπτέμβριο του 1973 διορίστηκα ως καθηγητής θεολόγος από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου και υπηρέτησα στο Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου και Κυρηνείας ως το 1974. Κατά την περίοδο της Τουρκικής εισβολής, τον Ιούλιο του 1974, προσέφερα τις υπηρεσίες μου ως Έφεδρος Αξιωματικός στην ιδιαίτερή μου Πατρίδα, ως το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου οπότε και αποστρατεύτηκα.

Τον Οκτώβριο του 1974 ανέλαβα τη Διεύθυνση του Οικοτροφείου της Ανωτέρας Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, μέχρι τον Ιούνιο του 1975. Παράλληλα από τον Ιανουάριο του 1975 διορίστηκα ως Διευθυντής του Τομέα Αστικών Κέντρων Θεσσαλονίκης του Εθνικού Οργανισμού Προνοίας, και ασχολήθηκα με τη διοργάνωση κοινωνικών προγραμμάτων. Τον Οκτώβριο του 1976 μετατέθηκα από τη Διεύθυνση των Αστικών Κέντρων Θεσσαλονίκης στη Διεύθυνση της Παιδουπόλεως «Άγιος Δημήτριος» Ωραιοκάστρου, του ίδιου Οργανισμού. Παράλληλα με τον ίδιο χρόνο υπηρέτησα ως πρόσθετος καθηγητής των θρησκευτικών στο ΙΓ' Γυμνάσιο Αρρένων Θεσσαλονίκης.

Τον Αύγουστο του 1978 διορίστηκα ως καθηγητής θεολόγος στο Λύκειο Θηλέων Διδυμοτείχου, Έβρου, όπου κατείχα οργανική θέση μέχρι το 1982. Από το 1982 ως το 1984 υπηρέτησα στο Λύκειο Αγ. Αθανασίου Θεσσαλονίκης.

Τον Ιούνιο του 1984 προκηρύχθηκε μια θέση καθηγητού θεολόγου στο Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, την οποία κατέλαβα κατόπιν διαγωνισμού και κατείχα σχεδόν μια δεκαετία, ως το 1993. Σύμφωνα με τον Ιδρυτικό Νόμο του ΠΣΠΘ 4376/1929, άρθρο 10, καθώς και το Νόμο 1566/1985, άρθρο 31, παράγρ. 10, παράλληλα με τα διδακτικά μου καθήκοντα προς τους μαθητές, ασκούσα εκπαιδευτικό έργο και προς του φοιτητές της Θεολογικής Σχολής

Θεσσαλονίκης και προς τους συναδέλφους καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευση (πρώην Σ.Ε.Λ.Μ.Ε. και τώρα Π.Ε.Κ.), πραγματοποιώντας δοκιμαστικές διδασκαλίες με στόχο τον προβληματισμό τους σε θέματα ειδικής διδακτικής των θεολογικών μαθημάτων.

Το 1979 αποσπάστηκα από τη Μέση Εκπαίδευση στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπου υπηρέτησα σε θέση Επιστημονικού Συνεργάτη επί δύο χρόνια, ως το 1981, στην τακτική έδρα τότε της Ιστορίας των Χρόνων της Καινής Διαθήκης και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης. Ακόμη, παρακολούθησα τα μαθήματα των Μεταπτυχιακών σπουδών στον Τομέα της Καινής Διαθήκης στη Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης, κατά τα πανεπιστημιακά έτη 1974-75 και 1982-83.

Το 1983 κατόπιν διαγωνισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) έτυχα τριετούς υποτροφίας εσωτερικού για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής. Τον Ιανουάριο του 1987 εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης, η διατριβή που υπέβαλα για διδασκαλία, με θέμα: «Οι απαρχές του χριστιανισμού στην Κύπρο» με βαθμό «Άριστα».

Λόγω της υπηρεσίας μου στο Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πήρα μέρος σε όλα τα Παιδαγωγικά Συνέδρια που διοργανώθηκαν κατά καιρούς με σχετικές εισηγήσεις. Επίσης συνέβαλα ουσιαστικά στην επανέκδοση του Παιδαγωγικού Περιοδικού «Χρονικά Πειραματικού Σχολείου», στο οποίο δημοσιεύω και σχετικά άρθρα.

Σπούδασα Δημοσιογραφία στο Κέντρο Ελευθέρων Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών (ΚΕΦΚΣ), το οποία συνεργάζεται με Πανεπιστήμια της Αγγλίας και της Αμερικής, και μετά τριετή φοίτηση, το 1990 πήρα το πτυχίο με βαθμό «Άριστα». Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου επιμελήθηκα και παρουσίασα στον Ραδιοφωνικό σταθμό «Γνώμη του Πολίτη», εβδομαδιαίο πρόγραμμα με θέματα παιδείας και πολιτισμού.

Όπως είναι φυσικό, το ενδιαφέρον μου είναι στραμμένο και προς την ιδιαίτερή μου πατρίδα, την Κύπρο. Συμμετέχω στις δραστηριότητες του συλλόγου «Αδούλωτη Κηρόνεια», για την ενημέρωση της κοινής γνώμης για το θέμα των αγνοουμένων της Κύπρου και το προσφυγικό πρόβλημα του νησιού.

Από τις 12 Οκτωβρίου 1993 διορίστηκα ως Λέκτορας της Καινής Διαθήκης στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με το ΦΕΚ 130/6-10-1993 και έγγραφο της Πρυτανείας του Α.Π.Θ. (Αριθμ. Πρωτ. Α 1611/12-10-1993). Στις 12 Οκτωβρίου 1996 ανανεώθηκε η θητεία μου για άλλη μια τετραετία γιατί σύμφωνα με τον Ν 2083/92 δεν είχα τη δυνατότητα εξελίξεως στην επόμενη βαθμίδα, γι' αυτό παρέμεινα στη βαθμίδα του Λέκτορα περίπου έξι χρόνια.

Με τον νέο Ν 2517/11.8.97 εκλέχθηκα παμψηφεί στη βαθμίδα του Επίκουρου καθηγητή και από τις 7.5.98 διορίστηκα στη νέα βαθμίδα στο Τμήμα Θεολογίας, ενώ από το 1999 είμαι τακτικός καθηγητής στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. με γνωστικό αντικείμενο την Καινή Διαθήκη.

Κατά την τριετία 2004-2006 διετέλεσα Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και από το 2007 μέχρι το 2011 ήμουν Πρόεδρος του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Υπήρξα μέλος της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας όπου συμμετείχα δεκατέσσερις ορθόδοξοι καθηγητές των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και άλλοι με Πρόεδρο Μητροπολίτη της Εκκλησίας της Ελλάδος και έχω εκλεγεί μέλος για πέντε χρόνια του 18 μελούς Παγκόσμιου Διοικητικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Βιβλικών Εταιρειών (Global Board the United Bible Societies).

Επίσης είμαι μέλος της διεθνούς εταιρείας βιβλικών θεολόγων STUDIORUM NOVI TESTAMENTI SOCIETAS και συμμετέχω σε όλα τα σχετικά συνέδρια.

Εκπροσωπώ την Εκκλησία της Κύπρου σ' όλα τα διεθνή συνέδρια που έχουν σχέση με την ειδικότητά μου και το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας στις διορθόδοξες συναντήσεις, στο διάλογο Ορθοδόξων και Μεταρρυθμισμένων Εκκλησιών και στα διεθνή συνέδρια των United Bible Societies (U.B.S.). Έχω εκλεγεί στη Σόφια Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών. Ίδρυσα και διευθύνω το Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, Exegeticum, στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

2. Διδακτική Δραστηριότητα

2.1. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις

Το 1993-94 ξεκίνησα το χειμερινό εξάμηνο με τη διδασκαλία του υποχρεωτικού μαθήματος του Α' εξαμήνου *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη και Ερμηνεία των Συνοπτικών Ευαγγελίων*, ενώ το θερινό εξάμηνο σε επιλεγόμενο μάθημα δίδαξα το θέμα *Η θεολογία της κλήσεως του Απ. Παύλου*. Το 1994-95 εκτός από το μάθημα της *Εισαγωγής και Ερμηνείας του ευαγγελίου του Ιωάννη*, ασχολήθηκα σε επιλεγόμενο με τη *Θεολογία των Πράξεων των Αποστόλων*. Το 1995-96 εκτός από την *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη* και την *Αποκάλυψη του Ιωάννη* ασχολήθηκα σε επιλεγόμενο με τα *Απόκρυφα της Καινής Διαθήκης*. Το 1996-97 εκτός από την *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη* ασχολήθηκα σε επιλεγόμενο μάθημα με το θέμα *Η Οικουμενική αποστολή της Εκκλησίας*. Κατά το 1997-98 εκτός από την *Εισαγωγή* του χειμερινού εξαμήνου ασχολήθηκα σε επιλεγόμενο με την *Παύλεια θεολογία*. Κατά το 1998-99 εκτός από

την *Εισαγωγή στην Κ.Δ.* ασχολήθηκα σε επιλεγόμενα μαθήματα με τα θέματα: *Καινή Διαθήκη και πολιτισμός*, και *Σπουδή στον αρχέγονο Χριστιανισμό*.

Όλα τα χρόνια της υπηρεσίας μου δίδασκα παράλληλα Μεταπτυχιακά μαθήματα σε πτυχιούχους του Τμήματος Θεολογίας.

Εκτός από τις πανεπιστημιακές παραδόσεις, συμμετείχα σε τριμελείς και επταμελείς επιτροπές για Μεταπτυχιακές εργασίες και Διδακτορικές διατριβές. Επίσης πήρα μέρος σε επιτροπές εξετάσεων εισαγωγής στο Τμήμα Θεολογίας από άλλες Σχολές και από τις Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές και σε επιτροπές εξετάσεων φοιτητών του εξωτερικού για μεταγραφή στο Α.Π.Θ. καθώς επίσης και σε διορθώσεις γραπτών από εισαγωγικές εξετάσεις για τη Θεολογική Σχολή.

2.2. Μαθήματα Καινής Διαθήκης στην Ανωτέρα Εκκλησιαστική Σχολή Θεσσαλονίκης

Από το 1990-1996 παρέδίδα μαθήματα Εισαγωγής και Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης στους σπουδαστές της Ανωτέρας Εκκλησιαστικής Σχολής.

2.3. Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

Για αρκετά χρόνια συμμετέχω στον κύκλο μαθημάτων της Θεολογίας, στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Δήμου Θεσσαλονίκης, με θέματα σχετικά με την Καινή Διαθήκη.

2.4. Κέντρο Ελευθέρων Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών (ΚΕΦΚΣ)

Στο παραπάνω Κέντρο δίδαξα από το 1985 και για μια δεκαετία περίπου μαθήματα Καινής Διαθήκης (Βιβλικής θεολογίας).

3. Ερευνητικά Προγράμματα

Όσον αφορά στην ερευνητική δραστηριότητα συμμετέχω στα παρακάτω προγράμματα:

3.1. Έκδοση της Ιστορίας της Κύπρου

Πρόκειται για ένα μνημειώδες έργο το οποίο τελεί υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου κ. Χρυσοστόμου. Εκδόθηκε ο Τόμος Δ', *Μεσαιωνικόν Βασίλειον Ενετοκρατία*, Μέρος Α', Έκδοση Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Λευκωσία 1995, σσ. 862. Συμμετέχω ενεργά στο πρόγραμμα αυτό με ένα εκτενές άρθρο με θέμα: *Η εισαγωγή του Χριστιανισμού στην Κύπρο και η εδραίωση της Κυπριακής Εκκλησίας*. Ο σχετικός Τόμος πρόκειται να εκδοθεί προσεχώς.

3.2. Έκδοση των Συγγραμμάτων του Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου

Συμμετέχω στη Συντονιστική Επιτροπή κριτικής εκδόσεως των Συγγραμμάτων του Αγίου Νεοφύτου ως Πρόεδρος. Πρόκειται για μια ομαδική προσπάθεια για την κριτική έκδοση των ανέκδοτων έργων του Εγκλείστου με διεθνείς επιστημονικές προδιαγραφές. Το έργο αυτό έχει ιδιαίτερο θεολογικό ενδιαφέρον, γιατί καλύπτει μια περίοδο της Εκκλησιαστικής Γραμματείας (1134 ± 1220 μ.Χ.) που παρουσιάζεται κάμψη της πατερικής συγγραφικής παραγωγής. Παράλληλα, το έργο αυτό αποτελεί συμβολή στην ιστορία και τον πολιτισμό της Κύπρου. Στην προσπάθεια αυτή συμμετέχουν εικοσιπέντε (25) Επιστημονικοί Συνεργάτες. Προγραμματίστηκε η έκδοση ενός εξάτομου έργου· οι πέντε τόμοι περιλαμβάνουν κριτική έκδοση των ανέκδοτων συγγραμμάτων του Αγίου, ενώ ο έκτος είναι εισαγωγικός και περιλαμβάνει ειδικές μελέτες για την προσωπικότητα και το έργο του Νεοφύτου.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ερμηνευτικά συγγράμματα του Αγίου. Εκτός από τον βιβλικό χαρακτήρα που παρουσιάζουν τα άπαντα του Εγκλείστου γενικά, υπάρχει και ένας σημαντικός αριθμός ερμηνευτικών έργων· Δέκα λόγοι περί του Χριστού εντολών, Ερμηνεία της Εξαήμερου, Ερμηνεία Ψαλμών και Ωδών, Ερμηνεία στο Άσμα Ασμάτων, Ερμηνεία της Αποκαλύψεως κ.ά.

Το συγκεκριμένο έργο βραβεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2010 από την Ακαδημία Αθηνών.

3.3. Έκδοση της σειράς Θεία Λατρεία και Παιδεία

Σε συνεργασία με δύο άλλους ερευνητές καθιερώσαμε τη σειρά αυτή. Στόχος μας είναι να περάσουν τα λειτουργικά κείμενα της Εκκλησίας στους χριστιανούς αλλά και στους μαθητές και φοιτητές στο χώρο της παιδείας. Παρουσιάζουμε σε μετάφραση τα κείμενα, αλλά συνοδεύονται με πλούσια σχόλια βιβλικά, λειτουργικά, παιδαγωγικά κ.λπ.

Παρόλο που απευθυνόμαστε στο ευρύτερο κοινό προσπαθήσαμε τα έργα αυτά να έχουν επιστημονικό χαρακτήρα. Οι εισαγωγές, τα πλούσια σχόλια, με γνώμες Πατέρων της Εκκλησίας και σύγχρονων ερευνητών, ολοκληρώνονται με μια πλήρη βιβλιογραφική ενημέρωση και πλούσιο εποπτικό υλικό.

Πρόκειται για ένα έργο που πέρα από την επιστημονική συμβολή σε θέματα Αγίας Γραφής, λατρείας και παιδείας συμβάλλει στην κατήχηση του πληρώματος της εκκλησίας.

Στη σειρά αυτή εκδόθηκαν ήδη τρεις τόμοι:

1. Η θεία Λειτουργία του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Θεσσαλονίκη 41995.

2. Το Βάπτισμα, Θεσσαλονίκη 1992.

3. Ο Γάμος, Θεσσαλονίκη 1996.
Υπό έκδοση· Το Άγιο Ευχέλαιο.

4. Συνέδρια

Έχω συμμετάσχει σ' ένα μεγάλο αριθμό συνεδρίων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό με ανάλογες εισηγήσεις. Θα αναφέρω τα παρακάτω χαρακτηριστικά.

4.1. *East-West Symposium of Orthodox and non Orthodox NT-Scholars*. Συμμετείχα από τις 4-11 Σεπτεμβρίου 1998 στο διεθνές συνέδριο στο Neamt της Ρουμανίας το οποίο συγκλήθηκε από τη Studiorum Novi Testamenti Societas και είχε ως κύριο θέμα την αξία των Πατέρων της Εκκλησίας για την ερμηνεία της Αγίας Γραφής, καθώς επίσης την αυθεντία της Εκκλησίας για την ερμηνεία της Αγίας Γραφής.

4.2. *Orthodox-Reformed Dialogue Commission*. Συμμετείχα από τις 16-21 Ιουνίου 1998 στον επίσημο διάλογο Ορθοδόξων και Μεταρρυθμισμένων, που έλαβε χώρα στη Ζάκυνθο, ως εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας.

4.3. *United Bible Societies Consultation, General Secretaries from National Bible Societies Europe Middle East Region and Representatives of Eastern and Oriental Orthodox churches*. Συμμετείχα ως εκπρόσωπος της εκκλησίας της Κύπρου στο διεθνές Συνέδριο των Ηνωμένων Βιβλικών Εταιρειών όπου έλαβαν μέρος αντιπρόσωποι των Ορθοδόξων και ανατολικών εκκλησιών από 1-3 Φεβρουαρίου 1999 στη Λάρνακα της Κύπρου. Στο συνέδριο αυτό, όπως φαίνεται και από τη σχετική βεβαίωση του Γενικού Γραμματέα της U.B.S., συνέβαλα ουσιαστικά τόσο στη διοργάνωση όσο και στη διεξαγωγή του. Το συνέδριο αυτό αποτελεί σταθμό για την πορεία του μεταφραστικού έργου της Αγίας Γραφής των Βαλκανικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, γι' αυτό και συνεχίζεται από τις 29.9-4.10.99 στο El Escorial της Ισπανίας με κύριο θέμα: *Η μετάφραση της Αγίας Γραφής και το βασικό κείμενο (Bible Translation and Base Text)*. Στο συνέδριο αυτό εκπροσωπώ το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και την Εκκλησία της Κύπρου.

4.4. «Αξιολογήσεις νεότερων δεδομένων εις τας σχέσεις Ορθοδοξίας και Οικουμενικής κινήσεως». Συμμετείχα στη διορθόδοξη συνάντηση που έλαβε χώρα στη Θεσσαλονίκη από 29.4.-2.5.98, ως εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Πρόκειται για τη διορθόδοξη συνάντηση εκπροσώπων όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών προ της εις το Χαράρε Γενικής Συνελεύσεως του

Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (Π.Σ.Ε.), όπου καθορίστηκε η στάση των Ορθοδόξων απέναντι στα θέματα της Η' Γενικής Συνελεύσεως του Π.Σ.Ε. Στη συγκεκριμένη συνάντηση παρουσίασα συγκεκριμένη εισήγηση και προτάσεις που διαλαμβάνονται στην τελική απόφαση της συναντήσεως.

4.5. Βιβλικά συνέδρια, Ελληνικής Εταιρείας Βιβλικών Σπουδών.

Πήρα μέρος και στα εννέα Συνέδρια των ελλήνων βιβλικών θεολόγων των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, της Ελληνικής Εταιρείας Βιβλικών Σπουδών, και σχεδόν σε όλα εισηγήθηκα σχετικά θέματα της Καινής Διαθήκης. Ιδιαίτερα κατά την ΣΤ' Σύναξη Ορθοδόξων Βιβλικών Θεολόγων, που έγινε στην Κύπρο με θέμα: «*Η Αποκάλυψη του ευαγγελιστή Ιωάννη*», συμμετείχα στην οργανωτική επιτροπή και επιμελήθηκα τον σχετικό τόμο των πρακτικών του συνεδρίου.

4.6. Symposium on Bible Translation and Base Text in Orthodox Majority Countries, Athens 1-3 September 1997.

Συμμετείχα στο συμπόσιο της Βιβλικής Εταιρείας με σχετική εισήγηση στα Αγγλικά: Η χρήση της Παλαιάς Διαθήκης από τον Ματθαίο και η μετάφραση παλαιοδιαθηκικών χωρίων του ευαγγελίου του.

4.7. Παύλεια.

Συμμετέχω στην Επιστημονική Επιτροπή των Διεθνών Επιστημονικών Συνεδρίων της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας από το 1995 μέχρι το 2007. Εισηγήθηκα σχετικά θέμα της Καινής Διαθήκης στα πέντε Παύλεια που διοργανώνονται κάθε χρόνο με συμμετοχή εγκρίτων βιβλικών θεολόγων από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

4.8. Διεθνές Συνέδριο της Ι. Μ. Πάφου για τα 1950 χρόνια από της εισαγωγής του Χριστιανισμού στην Κύπρο.

Συμμετείχα στην Επιστημονική Επιτροπή διοργανώσεως του παραπάνω Συνεδρίου και εισηγήθηκα το θέμα: *Η συμβολή του Βαρνάβα στην αρχέγονη εκκλησία και την Κύπρο.*

4.9. Συμπόσια για τον Άγιο Νεόφυτο (1995 και 1997)

Συμμετείχα στην Επιστημονική Επιτροπή διοργάνωσης των παραπάνω Συμποσίων, όπου μπήκαν οι βάσεις για την έκδοση των συγγραμμάτων του Αγίου.

4.10. Διεθνές Κυπρολογικό Συνέδριο Ι. Μ. Κύκκου, Λευκωσία 1996.

Πρόκειται για ένα διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε η Ι. Μ. Κύκκου με την ευκαιρία των εγκαινίων του Βυζαντινού της Μουσείου.

Συμμετείχα με θέμα Το ερμηνευτικό έργο του Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου.

4.11. Εορτασμοί Πέτρου και Παύλου, στο Ίδρυμα Μονής Βλατάδων.

Συμμετείχα και παρουσίασα την επίσημη διάλεξη κατά τους εορτασμούς του Πατριαρχικού Ιδρύματος Μονής Βλατάδων στις 30 Ιουνίου 1996 με θέμα: *Η οικουμενική αποστολή του Απ. Παύλου.*

4.12. Πανελλήνιο Συνέδριο Νέων των Ι. Μ. Ελλάδος, Αλεξανδρούπολη 1998.

Πρόκειται για ένα πανελλήνιο συνέδριο νέων με συμμετοχή φοιτητών απ' όλες τις Μητροπόλεις της Ελλάδος. Διοργανώθηκε στην Αλεξανδρούπολη υπό την αιγίδα του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη κ. Ανθίμου.

Παρουσίασα το θέμα Προκλήσεις του εικοστού αιώνα και απαντήσεις της Γραφής.

4.13. Συνέδριο νεολαίας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου.

Στο Συνέδριο αυτό παρουσίασα το θέμα: Το συναξάρι της εισβολής. Μια βιβλική προσέγγιση της τραγωδίας της Κύπρου.

4.14. Συνέδριο νεολαίων ανατολικών Ορθοδόξων χωρών του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών.

Πρόκειται για διεθνές συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στη Χαλκιδική από 1-5 Ιουνίου 1998 με συμμετοχή νέων των ανατολικών Ορθοδόξων χωρών, με την οικονομική ενίσχυση του World Council of Churches (W.C.C.)

Στο παραπάνω συνέδριο συμμετείχα με εισήγηση. Θέμα: *Η Καινή Διαθήκη μπροστά σ' ένα σύγχρονο μεταβαλλόμενο κόσμο.*

4.15. Ημερίδα της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. «Μεταμοσχεύσεις».

Συμμετείχα σε Ημερίδα της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. το 1997 με θέμα Μεταμοσχεύσεις. Ανέπτυξα το θέμα: *Η βιβλική άποψη για τα μέλη του σώματος.*

4.16. Συμμετοχή σε Ιερατικά Συνέδρια των Ιερών Μητροπόλεων του Ελλαδικού χώρου.

4.17. Συμμετοχή σε ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές στην Ελλάδα, την Κύπρο και την Αγγλία πάνω σε βιβλικά και επίκαιρα θέματα.

B. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Σπουδές στον Αρχέγονο Χριστιανισμό.

Από την αρχή της ακαδημαϊκής μας σταδιοδρομίας ξεκινήσαμε ένα πρόγραμμα μελετών με τον ειδικό τίτλο: *Σπουδές στον αρχέγονο Χριστιανισμό*. Σκοπος αυτής της σειράς είναι να ερευνήσουμε προβλήματα που έχουν σχέση με τον αρχέγονο Χριστιανισμό από τη σκοπιά την ιστορική, την κοινωνική, την πολιτιστική και τη θεολογική. Επίσης να μελετήσουμε θέματα που αφορούν στην Ιστορία των χρόνων της Κ.Δ., τη θεολογία και φυσικά, την ερμηνεία της. Με τον τρόπο αυτό συμπεριλαμβάνονται στις μελέτες μας θέματα από τα ευαγγέλια, τις Πράξεις των Αποστόλων και τις Επιστολές του Αποστόλου Παύλου. Πρόκειται για ένα χώρο που αποτελεί ουσιαστικά τη βάση της Βιβλικής θεολογίας, αλλά και της όλης θεολογικής επιστήμης. Πιστεύουμε ότι η μελέτη της Αγίας Γραφής αποτελεί την προϋπόθεση της Ορθόδοξης θεολογίας, αφού ως γνωστόν και η Πατερική Γραμματεία και η Δογματική διδασκαλία είναι στην ουσία τους βιβλικές.

Σ' αυτή τη σειρά έχουν κυκλοφορήσει μέχρι σήμερα έξι μελέτες και είναι υπό έκδοση μία:

1. Οι απαρχές της οικουμενικότητας της Εκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1997, σσ. 318.
2. Η κλήση και οι απαρχές της ιεραποστολικής δράσης του Αποστόλου Παύλου, Θεσσαλονίκη 1992, σσ. 365.
3. Οι απαρχές του Χριστιανισμού στην Κύπρο, Πάφος 1996, σσ. 496.
4. Η συμβολή του αποστόλου Βαρνάβα στην αρχέγονη Εκκλησία και την Κύπρο (υπό έκδοση).
5. Το πρόβλημα του τίτλου «Πράξεις (των) Αποστόλων». Μια νέα θεολογική θεώρηση, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 128.
6. Η συγκρότηση της πρώτης χριστιανικής κοινότητας της Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 480.
7. Ο Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος' Προσωπικότητα-Συγγράμματα και Ερμηνευτικές προσεγγίσεις, Πάφος 2010, σσ. 340

Απόκρυφα της Καινής Διαθήκης

Μια δεύτερη σειρά μελετών προγραμματίστηκε με ειδικό τίτλο· Απόκρυφα της Καινής Διαθήκης. Από αυτή τη σειρά, σε μια πρώτη μορφή κυκλοφόρησε ένας τόμος:

4. Απόκρυφη Αποκάλυψη Ιωάννη, Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 173

1. Απόκρυφο Ευαγγέλιο του Βαρνάβα

2. Απόκρυφες Πράξεις Βαρνάβα

Σκοπός αυτής της σειράς είναι η συγκριτική μελέτη των Κανονικών κειμένων της Κ.Δ. με την απόκρυφη Γραμματεία, ώστε να αναδειχθούν οι βασικές διαφορές των κειμένων αυτών. Παράλληλα όμως θέλουμε να δείξουμε τον εκλεκτικό και διακριτικό τρόπο με τον οποίο η Εκκλησία πήρε στοιχεία από τα απόκρυφα κείμενα για να εμπλουτίσει τον εορταστικό, τον υμνολογικό και αγιογραφικό της κύκλο. Ασφαλώς από τα απόκρυφα κείμενα σαφώς απουσιάζει το σωτηριολογικό και αγιοπνευματικό στοιχείο, γι' αυτό και η Εκκλησία απώθησε τα κείμενα και τα έβγαλε από την καθημερινή χρήση των πιστών.

Βιβλική Βιβλιοθήκη

Εκτός από τις δύο παραπάνω σειρές που καθιέρωσα στην προσωπική μου έρευνα, κυκλοφόρησαν στην καθιερωμένη σειρά Βιβλική Βιβλιοθήκη, την οποία επιμελούνται οι καθηγητές της Κ.Δ., Π. Βασιλειάδης, Ι. Γαλάνης και Ι. Καραβιδόπουλος, ο υπ' αριθμόν 11 τόμος με τον τίτλο *Βιβλικές μελέτες για τον αρχέγονο Χριστιανισμό*, Θεσσαλονίκη 1998, σσ. 460. Περιλαμβάνει 11 βιβλικές μελέτες με μια ποικιλία θεμάτων του αρχέγονου Χριστιανισμού. Ο υπ' αριθμόν 21 με τίτλο *Θεολογία της Καινής Διαθήκης και πατερική ερμηνευτική*, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 540 και περιλαμβάνει 15 βιβλικές μελέτες. Ο υπ' αριθμόν 26 με τίτλο *Καινή Διαθήκη και πολιτισμός*, Θεσσαλονίκη 2003, σσ. 312 και περιλαμβάνει 18 μελέτες.

Βιβλικές μελέτες

Καθιέρωσα τις Βιβλικές μελέτες. Ο 1^{ος} τόμος έχει τίτλο *Καινή Διαθήκη και Ερμηνευτές Πατέρες*, Θεσσαλονίκη 2010, σσ. 420 και περιλαμβάνει 8 μελέτες. Ο 2^{ος} τόμος *Καινή Διαθήκη και Παιδεία*, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 700 περιλαμβάνει 23 μελέτες.